

king genomen werd (nu was ook Deckers aanwezig), begon Verschuur met de teleurstellende mededeling te doen dat zijn partijbestuur het manifest van de Nederlandse Gemeenschap (dat de Quay op 1 juli voorgelezen had) prefereerde boven de tekst die hijzelf had helpen opstellen; hij zei er maar niet bij dat hij voor zijn eigen oorspronkelijke denkbeeld: dat alleen de partijleiders zouden optreden, niet alleen in het partijbestuur van de RKSP maar ook in zijn Tweede-Kamer-fractie van *niemand* steun gekregen had.¹

Het lag voor de hand dat men op die 6de juli het met de Quay gevoerde gesprek ging voortzetten. Nu verschenen Homan, de Quay en Reinink in de vergadering. Verschuur begon met het drielal op hun nummer te zetten: 'Wie vertegenwoordigt u eigenlijk?' vroeg hij. Homan antwoordde geprikkeld. Hij wees op het werk van de Nederlandse en van de Groninger Gemeenschap en zei tegen de politici dat zij minder hoog van de toren moesten blazen: hadden zij de werkloosheid soms kunnen oplossen? De Quay (die nauwkeurig wist dat Verschuur in de leiding van zijn eigen partij niemand achter zich had) zweeg bij dit dispuut; dat het een schijn-dispuut was, bleek uit de snelheid waarmee men het vervolgens eens werd: eens over de vorming van een Nationaal Comité waarin de leiders van de Nederlandse Gemeenschap zitting zouden krijgen naast 'vertrouwensmannen' van de zes politieke partijen (niet dus de meest vooraanstaande figuren die in den lande het bekendst waren); dat Nationaal Comité zou op grondslag van een *nieuw* manifest de Nederlanders om steun vragen: het zou dus toch een beweging worden *naast* de bestaande partijen.

De redactiecommissie voor het nieuwe manifest werd op pariteitsbasis samengesteld: Verschuur, Colijn, Drees plus Homan, de Quay, Reinink; die zes kwamen nog diezelfde middag bijeen. Homan, de Quay en Reinink bleken toen een eigen concept bij zich te hebben waarin de nieuwe beweging als de 'Nederlandse Unie' aangeduid werd - een Unie die 'in trouw aan Oranje' uiting wilde geven 'aan wat in ons allen leeft.' De aanhef van dit stuk luidde:

'Het ogenblik is gekomen waarop het Nederlandse volk zijn verdeeldheid aflegt en zichzelf hervindt in een rijkgeschakeerde eenheid.

Het uur is daar om met beslistheid het gelaat te wenden naar de toekomst die staat geboren te worden uit de omwenteling welke zich thans in Europa voltrekt. Erkenning van de gewijzigde omstandigheden en een helder begrip van de eisen die daardoor ook aan ons zullen worden gesteld, is noodzakelijk, wil Nederland zijn recht behouden op een zelfstandig bestaan binnen de gemeenschap der volkeren.'

¹ P. J. M. Aalberse: Dagboek, 15 juli 1940.